

Ürögdi Barbara

2021. november 17.

Aki nem volt ott Kálmán búcsúztatásán, olvassa el a beszédeket, nagyon szépen és jól összefoglalták a családtagjai, barátai, kollégái, hogy miért annyira pótolhatatlan veszteség, hogy nélküle kell folytatnunk. Tök jó, hogy megvannak írásban is ezek a gondolatok.

Én meg amíg ott álldogáltam az ismerősök és ismeretlenek között, elgondolkoztam azon, hogy mit tennék hozzá. Azt, hogy a Kálmán intellektusa, embersége, nyitottsága, bölcsessége és egyben megalkuvás-képtelensége mennyire kiemelkedő és inspiráló volt, sokan elmondták ott is, és azelőtt és azóta le is írták sokan. De ami nekem személy szerint még egy életre meghatározta az utamat és a gondolkodásomat, az az a közeg volt (és van), amit Kálmánék a 90es években (és azóta is) az elméleti nyelvészet tanszék köré csoportosuló tudományos és társasági életben teremtettek. Sosem fogom elfelejteni azt a napot, amikor Trón Viktor barátomnak panaszkodtam, hogy képtelen vagyok a magyar vagy az angol szakon beilleszkedni, korlátoltnak és visszahúzósnak érzem, hiányzik a nyitott, analitikus, de egyben előremutató gondolkodás olyan dolgokról, amik valóban számítanak -- és ő azt mondta, hogy na akkor gyere fel a Várba, van ott egy olyan, hogy elméleti nyelvészet, az a nekünk való. Így is volt, nekünk való volt. Konkrétan mint az oázisban az első korty víz, amikor beesel a sivatagból... Hogy a nyelv egy csoda, és hogy rá lehet fordulni az irodalom felől, de a logika és a matematika, vagy az akusztika, az agykutatás, vagy akár a pszichológia és a szociológia felől is, és hogy ez a hihetetlenül izgalmas vizsgálódási terület ott van a fejünkben és a szánkban, mindenki számára elérhetően, az csak a kezdet volt, ami egy 20-évesnek világokat nyitott meg. De a szemlélet, ami ott uralkodott, az ennél még sokkal többet adott mindenkinek, aki ott megfordult (és ad a mai napig, bár már régen nem a Várban, mert ott ugye más uralkodik). Az analitikus, következetes gondolkodás kíméletlen megkövetelése, akkor is, ha olyasmire vezet, ami nem tetszik. A tények tisztelete. Az, hogy minden érdekes és minden méltó arra, hogy foglalkozunk vele, mert az az igazán érdekes és méltó, ahova a tudás és a megértés vezet el. Az a tolerancia és nyitottság, ahová igazán csak a megismerés útján lehet eljutni, de addig is meg lehet előlegezni és el lehet várni, kompromisszumok nélkül. És még írhatnék holnap reggelig. Ezt a közeget egy tucatnyi ember hozta létre a szerencsések számára, akik valahogy odavetődtek, és talán Kálmán László volt az, aki ezt leginkább egy személyben megtestesítette, minden lehetséges nyilvános fórumon képviselte, és ezért generációk lehetnek, lehetünk hálásak neki. Most itt lakom az I. kerületben, de már nincs miért felmenni a Várba.